

Beoordelen van blootstelling aan houtstof

Maatregel verplicht / aanbevolen: verplicht

Maatregel naar plaats in de Arbeidshygiënische Strategie: Wettelijke verplichting

Beschrijving van de maatregel

Kritische afvalstromen, processen en kans op blootstelling

Bij afvalhout uit inzameling of na sortering is het niet uit te sluiten dat deze afvalstroom hardhout bevat. Het behandelen in op- en overslag van afvalhout geeft nauwelijks stofvorming en een verwaarloosbare blootstelling aan hardhoutstof.

Het bewerken van afvalhout bestaat uit breken, verkleinen, sorteren, zeven en op transportbanden verplaatsen van afvalhout. Bij deze processen wordt een machinale shredder ingezet. Daarbij is er een kans op stofvorming, verspreiding in de ademlucht en daarmee blootstelling aan hardhoutstof. Na bewerking komt, afhankelijk van de vervolgvactiteiten, houtstof vrij bij handelingen met de geshredderde en/of gezeefde houtsnippers. Ook bij het handmatig scheppen, het vegen en het verplaatsen van droge materialen, vervuiling of houtafval met daarin droog stof, kan houtstof in de lucht vrijkomen.

Tijdens het bewerken van hout en verwerken van houtsnippers kunnen in en nabij de installaties en in zones daar omheen verhoogde concentraties van droog respirabel houtstof voorkomen, waardoor er kans is op overschrijding van de wettelijke grenswaarde voor hardhoutstof.

Hardhoutstof op lijst kankerverwekkende stoffen

Hardhoutstof is opgenomen op de wettelijke lijst kankerverwekkende stoffen.

Voorbeelden van hardhout zijn: berk, beuk, eik, els, es, esdoorn, esp, haagbeuk, iep, kastanje, kers, linde, notenboom, plataan, populier, walnoot, wilg en de tropische hardhoutsoorten balsa, ebbe, iroko, kauriden, mahonie, mansonie, meranti, palissander en teak.

Als stof van hardhout wordt gemengd met ander houtstof geldt de wettelijke grenswaarde voor hardhoutstof voor alle houtstof in dat mengsel.

Kankerverwekkende en mutagene stoffen en kankerverwekkende processen

In artikel 4.11 van het Arbobesluit ^[1] is de definitie van een kankerverwekkende stof, een kankerverwekkend proces en van een mutagene stof vermeld. Van de kankerverwekkende en mutagene stoffen die in het bedrijf aanwezig zijn of worden gebruikt, en van stoffen die vrijkomen bij kankerverwekkende processen moet in het kader van de RI&E een register aanwezig zijn die ten minste voldoet aan de wettelijke eisen die te vinden zijn in artikel 4.13 van het Arbobesluit ^[2]. Daarbij is het verplicht om te vermelden waarom het gebruik strikt noodzakelijk is en waarom vervanging technisch niet mogelijk is.

Daarnaast is het volgens artikel 4.15 van het Arbobesluit ^[3] wettelijk verplicht om een lijst bij te houden van werknemers die in het bedrijf aan carcinogene of mutagene stoffen of stoffen die vrijkomen bij een kankerverwekkend proces worden blootgesteld of kunnen worden blootgesteld, onder vermelding van de blootstelling die zij hebben ondergaan. Iedere werknemer heeft recht om de gegevens in te zien die met betrekking tot hem/haar in de lijst zijn opgenomen en daarvan een afschrift te ontvangen.

Vervangingsplicht

Voor kankerverwekkende en mutagene stoffen geldt de zogenoemde vervangingsplicht. Volgens deze verplichting moet het bedrijf beschrijven op welke manier kankerverwekkende en mutagene stoffen en kankerverwekkende processen worden vervangen door werkmethode die minder gevaar voor de gezondheid opleveren. Bovendien moet de werkgever de blootstelling worden voorkomen of beperken en hygiënische beschermingsmaatregelen nemen. De details van de regelgeving zijn opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 ^[4] van het Arbobesluit.

Bij de afvalinzameling is vervanging van hardhoutstof niet mogelijk, omdat dit door de houtbewerkende klant wordt aangeboden.

Beoordelen en zo nodig meten concentratie

Op elke werkplek moet de blootstelling beoordeeld en eventueel gemeten worden, zodat kan worden vastgesteld waar en in welke mate werknemers aan gevaarlijke stof worden blootgesteld. Daarbij rekening wordt gehouden met de aard, mate en duur van de blootstelling. Het is verplicht om te onderzoeken hoe de blootstelling aan CMR-stoffen naar nul kan worden teruggebracht; ook als geen reductie kan worden bereikt, wordt dit vastgelegd.

Bij het beoordelen en het meten van de concentratie van de gevaarlijke stof is het van belang om niet alleen te kijken naar de medewerkers die direct worden blootgesteld, maar ook naar alle medewerkers die in de omgeving werken. Ook zij kunnen immers aan dezelfde stof worden blootgesteld. Voor het beoordelen van de blootstelling is de inzet van een deskundige nodig die de relevante normen hanteert.

Een specifiek hulpmiddel voor het maken van een onderbouwde schatting van de blootstelling aan producten is de Stoffenmanager ^[5] die online kan worden ingevuld. Daarnaast zijn andere hulpmiddelen beschikbaar, bijvoorbeeld de tools in het kader van de regelgeving REACH.

Meten van bronnen (periodiek)

Afhankelijk van het soort gevaarlijke stof of de stofbron is te overwegen een periodieke meting van deze bronnen uit te voeren. Of een periodieke meting in het bedrijf nodig is, wordt vastgelegd in de RI&E.

Beoogd effect

Met deze wettelijk verplichte maatregelen wordt de blootstelling aan houtstof beoordeeld.

Source URL: <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/beoordelen-van-blootstelling-aan-houtstof>

Links

[1] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/Hoofdstuk4/Afdeling2/2/Artikel411>

[2] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/Hoofdstuk4/Afdeling2/2/Artikel413>

[3] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/Hoofdstuk4/Afdeling2/2/Artikel415>

[4] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/Hoofdstuk4/Afdeling2/2/Artikel417>

[5] <http://www.stoffenmanager.nl>